

T.C. TİCARET BAKANLIĞI 2020 YILI EKİM AYI VERİ BÜLTENİ

DIŞ TİCARET, TİCARET, ESNAF ve KOOPERATİFLERE İLİŞKİN GEÇİCİ İDARI VERİLER

DIŞ TİCARET İSTATİSTİKLERİNDE UYGULANAN SİSTEMLER

Tüm dünyada dış ticaret istatistikleri iki ana kategoride yayımlanmaktadır: “**Genel Ticaret Sistemi (GTS)**” ve “**Özel Ticaret Sistemi (ÖTS)**”. Genel Ticaret Sistemi’nde (GTS), Gümrük alanlarına ve serbest bölgelere giren ve çıkan mallar da dış ticaret verisinde yer almaktadır. Özel Ticaret Sistemi’nde (ÖTS) ise gümrük sınırı esas alınmaktadır. Bu tanıma göre serbest bölgeler ve gümrük antrepoları gümrük sınırı dışında yer almaktadır.

Dünya örneklerine bakıldığında; GTS kullanımının ÖTS’ye nazaran daha yaygın olduğu görülmektedir. Türkiye’nin de dâhil olduğu 74 ülke ÖTS ile dış ticaret verilerini açıklamaktadır. AB ülkeleri genellikle ÖTS’yi tercih ederken, İngiltere başta olmak üzere bazı AB ülkeleri ile beraber, ABD, ÇHC, Kanada, Japonya, Rusya, G. Kore ve Hindistan gibi toplam 117 ülke ise GTS’yi kullanmaktadır. Fransa ve İtalya ise ÖTS’yi benimsemektedir. Ülkelerin çoğu tek bir sisteme göre veri yayımlamakla birlikte, her 2 sisteme göre de veri üretilebilmektedir. Ülkemiz Merkez Bankası da Ödemeler Dengesi hesaplarında GTS’yi kullanmaktadır.

2019 yılı itibariyle, dış ticaret istatistikleri hem Genel Ticaret Sistemine göre, hem de Özel Ticaret Sistemine göre analiz edilerek açıklanmaktadır.

2020 yılı Ekim ayına ilişkin dış ticaret verileri Bakanlığımız idari kayıtlarından, diğer dönemlere ilişkin veriler ise Bakanlığımız ve TÜİK ile ortaklaşa hazırlanarak TÜİK tarafından kamuoyu ile paylaşılan resmi dış ticaret verilerinden derlenerek hazırlanmıştır.

Diğer taraftan, GTS ve ÖTS kapsamındaki Resmi Dış Ticaret İstatistikleri, her ayın son iş günü TÜİK’ in resmi internet sayfasından kamuoyuna duyurulmaktadır.

T.C. TİCARET BAKANLIĞI 2020 YILI EKİM AYI VERİ BÜLTENİ

I. DIŞ TİCARET VERİLERİ

I.I.A. GTS Kapsamında Genel İhracat ve İthalat

Ekim ayında ihracat bir önceki yılın aynı ayına göre % 5,62 oranında, ithalat ise % 8,54 oranında artmıştır.

2020 yılı Ekim ayında geçen yılın aynı ayına göre;

- İhracat, % 5,62 artarak 17 milyar 333 milyon dolar,
- İthalat, % 8,54 artarak 19 milyar 729 milyon dolar,
- Dış ticaret hacmi, % 7,16 artarak 37 milyar 62 milyon dolar seviyesine yükselirken,
- İhracatın ithalatı karşılama oranı % 87,86,
- Altın hariç ihracatın ithalatı karşılama oranı ise % 95,3 seviyesine yükselmiştir.

Mart ayından itibaren tüm dünyayı hem sosyal hem de ekonomik anlamda çok büyük oranda olumsuz etkileyen Covid-19 salgını nedeniyle **dünya ekonomilerinde yaşanan daralmanın olumsuz etkilerinin**, hem ülkemizin hem de dünya ekonomilerinin normalleşme sürecine girdiği Haziran ayından itibaren ortadan kalkmaya başladığı görülmektedir.

Haziran ayında başlayan bu olumlu trendin daha da belirgin hale geldiği anlaşılmaktadır. Nitekim, Nisan ayında 8 milyar 975 milyon dolar olan ihracatımız, Mayıs ayında 9 milyar 956 milyon dolar, Haziran ayında 13 milyar 462 milyon dolar, Temmuz ayında 15 milyar 11 milyon dolar, Ağustos ayında 12 milyar 463 milyon dolar, Eylül ayında 16 milyar 13 milyon dolar ve **Ekim ayında ise 17 milyar 333 milyon dolar seviyesine yükselmiştir. İhracatımız, pandemi öncesi seviyelerini de aşarak, 2020 yılının en yüksek ihracat değerine ulaşmıştır. Bu değer ile tüm yıllar içerisinde en yüksek Ekim ayı ihracat değeri gerçekleşmiştir.** Ayrıca, Ocak-Eylül döneminde % 75,8 olan ihracatın ithalatı karşılama oranının da **Ocak-Ekim döneminde %77,1 seviyesine çıktığı görülmektedir.**

Diğer taraftan, **işlenmemiş veya yarı işlenmiş altın dış ticareti hariç olarak bakıldığında Ekim ayında ihracatın ithalatı karşılama oranı % 95,3 gibi oldukça yüksek bir seviyeye çıktığı anlaşılmaktadır.** Ocak-Ekim dönemine bakıldığında ise bu oran **% 85,7** düzeyine yükselmektedir.

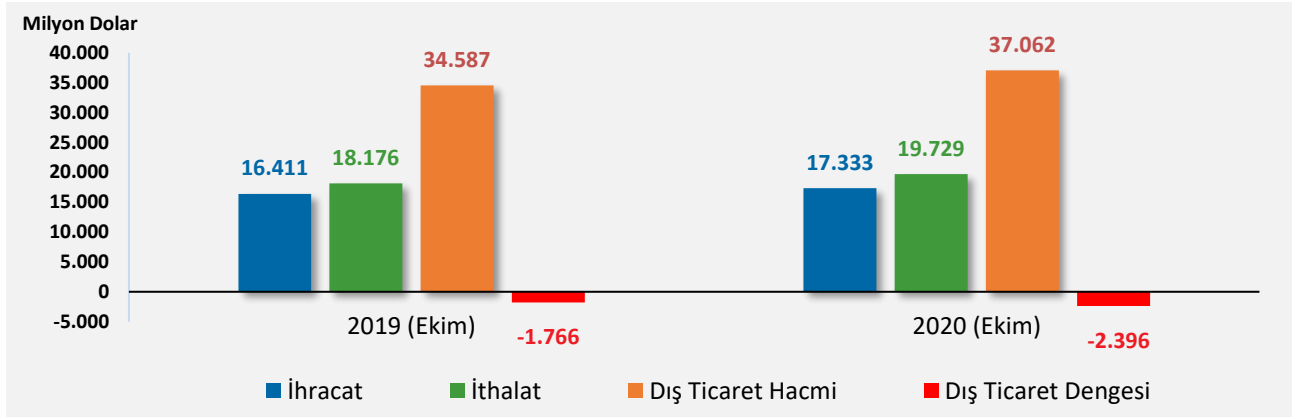

T.C. TİCARET BAKANLIĞI 2020 YILI EKİM AYI VERİ BÜLTENİ

Tablo 1: GTS'ye Göre Dış Ticaret Verileri (Milyon Dolar)

Dış Ticaret	Ekim			Ocak-Ekim		
	2019	2020	Değişim (%)	2019	2020	Değişim (%)
İhracat	16.411	17.333	5,62	149.203	135.658	-9,08
İthalat	18.176	19.729	8,54	172.062	175.915	2,24
Dış Ticaret Hacmi	34.587	37.062	7,16	321.265	311.574	-3,02
Dış Ticaret Dengesi	-1.766	-2.396	35,67	-22.858	-40.257	76,11
İhr./ İth. Karşılama Oranı (%)	90,3	87,9		86,7	77,1	

Grafik 1: GTS'ye Göre Aylara Göre Dış Ticaret Verileri

GTS kapsamında son 12 aylık dönemde,

- İhracat bir önceki döneme göre % 7,18 oranında azalarak 167 milyar 288 milyon dolar, ithalat ise %4,44 oranında artarak 214 milyar 199 milyon dolar olmuştur.
- Dış ticaret hacmi bir önceki döneme göre % 1,00 oranında azalarak 381 milyar 486 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. İhracatın ithalatı karşılama oranı ise % 78,1 olmuştur.

I.I.B. GTS Kapsamında Geniş Ekonomik Grupların (GEG) Sınıflamasına Göre İhracat ve İthalat

En fazla ihracat "Ham madde (Ara mallar)" grubundan yapılmıştır.

2020 yılı Ekim ayında Geniş Ekonomik Grupların sınıflamasına göre ihracat incelendiğinde; en çok ihracat "Ham madde (Ara mallar)" (7 milyar 958 milyon dolar) grubunda yapılırken, bu grubu sırasıyla "Tüketim malları" (7 milyar 238 milyon dolar) ve "Yatırım (Sermaye) malları" (2 milyar 15 milyon dolar) grupları takip etmiştir.

T.C. TİCARET BAKANLIĞI 2020 YILI EKİM AYI VERİ BÜLTENİ

Tablo 2: GEG Sınıflamasına Göre İhracat (Milyon Dolar) (GTS)

Sıra No	Sektör adı (İhracat)	Ekim			Ocak-Ekim		
		2019	2020	Değişim (%)	2019	2020	Değişim (%)
1	Yatırım (Sermaye) malları	1.781	2.015	13,09	17.840	15.412	-13,61
2	Ham madde (Ara mallar)	7.556	7.958	5,31	71.284	64.848	-9,03
3	Tüketim malları	6.952	7.238	4,11	59.201	54.411	-8,09
	Diğer	121	124	2,29	878	988	12,43
	Toplam	16.411	17.333	5,62	149.203	135.658	-9,08

En fazla ithalat “Ham madde (Ara mallar)” grubundan yapılmıştır.

2020 yılı Ekim ayında Geniş Ekonomik Grupların sınıflamasına göre ithalat incelendiğinde; en çok ithalat “Ham madde (Ara mallar)” (13 milyar 731 milyon dolar) grubunda yapılırken, bu grubu sırasıyla “Yatırım (Sermaye) malları” (3 milyar 585 milyon dolar) ve “Tüketim malları” (2 milyar 392 milyon dolar) grupları takip etmiştir.

Tablo 3: GEG Sınıflamasına Göre İthalat (Milyon Dolar) (GTS)

Sıra No	Sektör adı (İthalat)	Ekim			Ocak-Ekim		
		2019	2020	Değişim (%)	2019	2020	Değişim (%)
1	Yatırım (Sermaye) malları	2.275	3.585	57,55	20.977	25.260	20,42
2	Ham madde (Ara mallar)	13.944	13.731	-1,53	133.505	131.455	-1,54
3	Tüketim malları	1.908	2.392	25,37	17.117	18.757	9,58
	Diğer	49	21	-57,39	463	443	-4,35
	Toplam	18.176	19.729	8,54	172.062	175.915	2,24

I.I.C. GTS Kapsamında Fasıllara Göre İhracat ve İthalat

GTS’ye göre en fazla ihracat yapılan fasıl “Motorlu Kara Taşıtları” olmuştur.

2020 yılı Ekim ayında en çok ihraç edilen “Motorlu kara taşıtları, traktörler, bisikletler, motosikletler, diğer kara taşıtları” faslını (2 milyar 547 milyon dolar), “Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler” (1 milyar 681 milyon dolar) ve “Örme giyim eşyası ve aksesuarı” (979 milyon dolar) ihracatı takip etmiştir. Fasıllar düzeyinde en büyük 5 ihracat kalemi aşağıdaki tabloda sunulmaktadır.

T.C. TİCARET BAKANLIĞI 2020 YILI EKİM AYI VERİ BÜLTENİ

Tablo 4: Fasil Verilerine Göre İhracat (Milyon Dolar) (GTS)

Sıra No	Fasil Açıklaması (İhracat)	Ekim		Ocak-Ekim	
		2019	2020	2019	2020
1	Motorlu kara taşıtları, traktörler, bisikletler, motosikletler, diğer kara taşıtları	2.485	2.547	22.239	17.204
2	Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler	1.598	1.681	14.680	13.372
3	Örme giyim eşyası ve aksesuarı	847	979	7.667	6.738
4	Elektrikli makina ve cihazlar, televizyon görüntü-ses kaydetme-verme cihazları	896	947	7.901	7.392
5	Kıymetli taşlar, kıymetli metaller, inciler, taklit mücevherci eşyası, metal paralar	510	924	5.973	5.449
	Diğer	10.074	10.255	90.742	85.504
Toplam		16.411	17.333	149.203	135.658

GTS'ye göre en fazla ithalat yapılan fasıl “Kazanlar ve Makinalar” olmuştur.

2020 yılı Ekim ayında en çok ithal edilen “Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler” faslını (2 milyar 401 milyon dolar), “Kıymetli taşlar, kıymetli metaller, inciler, taklit mücevherci eşyası, metal paralar” (2 milyar 126 milyon dolar) ve “Mineral yakıtlar, mineral yağlar ve bunların damıtılmasından elde edilen ürünler” (2 milyar 112 milyon dolar) ithalatı takip etmiştir. Fasıllar düzeyinde en büyük 5 ithalat kalemi aşağıdaki tabloda sunulmaktadır.

Tablo 5: Fasil Verilerine Göre İthalat (Milyon Dolar) (GTS)

Sıra No	Fasil Açıklaması (İthalat)	Ekim		Ocak-Ekim	
		2019	2020	2019	2020
1	Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler	1.995	2.401	17.993	19.748
2	Kıymetli taşlar, kıymetli metaller, inciler, taklit mücevherci eşyası, metal paralar	1.627	2.126	10.062	21.727
3	Mineral yakıtlar, mineral yağlar ve bunların damıtılmasından elde edilen ürünler	3.333	2.112	34.561	23.656
4	Motorlu kara taşıtları, traktörler, bisikletler, motosikletler, diğer kara taşıtları	997	1.912	7.868	11.262
5	Elektrikli makina ve cihazlar, televizyon görüntü-ses kaydetme-verme cihazları	1.477	1.710	12.468	13.601
	Diğer	8.748	9.468	89.110	85.921
Toplam		18.176	19.729	172.062	175.915

T.C. TİCARET BAKANLIĞI 2020 YILI EKİM AYI VERİ BÜLTENİ

I.I.D. GTS Kapsamında Ülkelere Göre İhracat ve İthalat

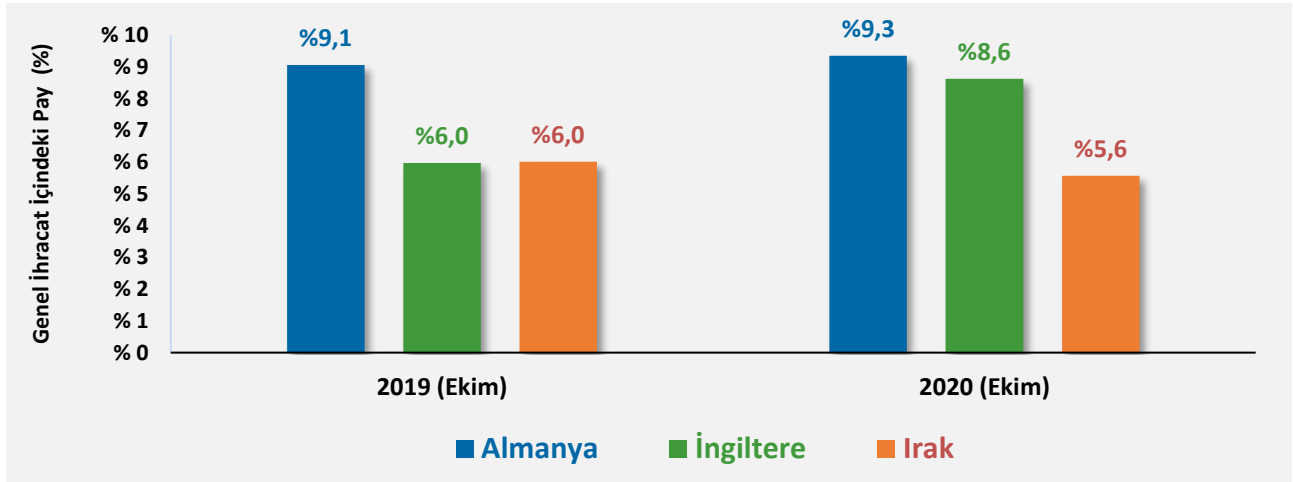
GTS'ye göre en fazla ihracat yapılan ülkeler sırasıyla Almanya, İngiltere ve Irak olmuştur.

2020 yılı Ekim ayında en fazla ihracat yapılan ülke Almanya (1 milyar 620 milyon dolar) olurken, bu ülkeyi sırasıyla İngiltere (1 milyar 495 milyon dolar) ve Irak (966 milyon dolar) izlemektedir.

Tablo 6: Ülkelere Göre İhracat (Milyon Dolar) (GTS)

Sıra No	Ülke Adı (İhracat)	Ekim			Ocak-Ekim		
		2019	2020	Değişim (%)	2019	2020	Değişim (%)
1	Almanya	1.487	1.620	9,00	13.834	12.898	-6,76
2	İngiltere	980	1.495	52,58	9.450	9.041	-4,33
3	Irak	987	966	-2,10	8.182	7.209	-11,89
4	ABD	865	963	11,28	7.445	8.204	10,20
5	İtalya	976	904	-7,30	8.129	6.430	-20,90
	Diğer	11.117	11.385	2,41	102.164	91.876	-10,07
	Toplam	16.411	17.333	5,62	149.203	135.658	-9,08

Grafik 2: İhracatta İlk 3 Ülkenin Genel İçindeki Payları (GTS)

GTS'ye göre en fazla ithalat yapılan ülkeler sırasıyla Almanya, Çin ve Rusya Federasyonu olmuştur.

2020 yılı Ekim ayında en fazla ithalat yapılan ülke Almanya (2 milyar 257 milyon dolar) olurken, bu ülkeyi sırasıyla Çin (1 milyar 919 milyon dolar) ve Rusya Federasyonu (1 milyar 330 milyon dolar) izlemektedir.

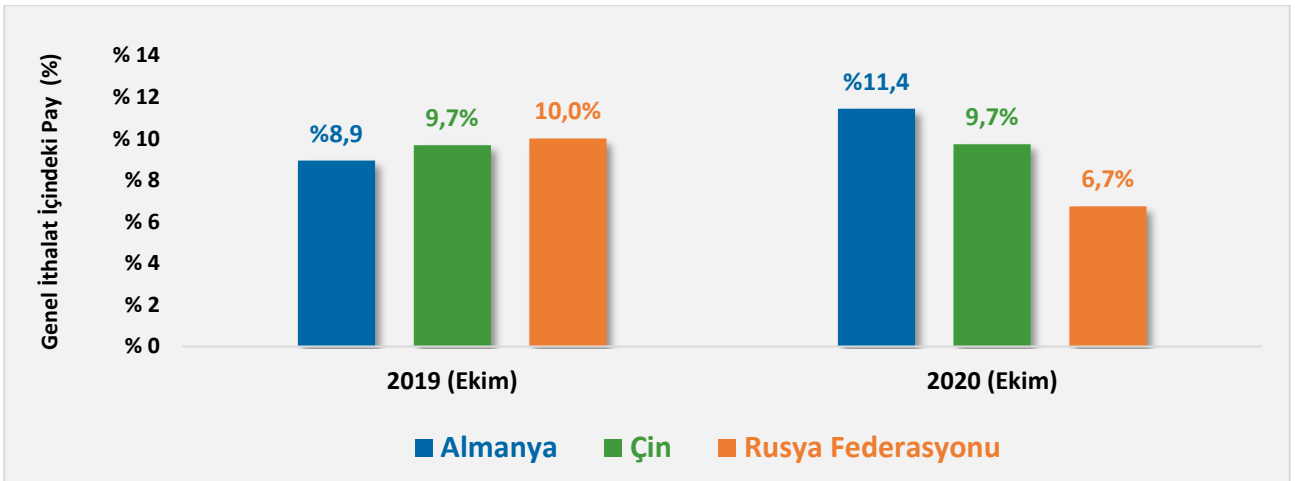

T.C. TİCARET BAKANLIĞI 2020 YILI EKİM AYI VERİ BÜLTENİ

Tablo 7: Ülkelere Göre İthalat (Milyon Dolar) (GTS)

Sıra No	Ülke Adı (İthalat)	Ekim			Ocak-Ekim		
		2019	2020	Değişim (%)	2019	2020	Değişim (%)
1	Almanya	1.625	2.257	38,94	15.518	16.971	9,37
2	Çin	1.760	1.919	9,02	15.480	18.300	18,22
3	Rusya Federasyonu	1.820	1.330	-26,93	18.698	14.172	-24,21
4	ABD	1.029	1.082	5,14	10.008	9.841	-1,67
5	Fransa	600	1.058	76,50	5.426	5.472	0,84
	Diğer	11.343	12.083	6,52	106.931	111.160	3,95
	Toplam	18.176	19.729	8,54	172.062	175.915	2,24

Grafik 3: İthalatta İlk 3 Ülkenin Genel İçindeki Payları (GTS)

I.I.E. GTS Kapsamında Taşıma Şekillerine Göre İhracat ve İthalat

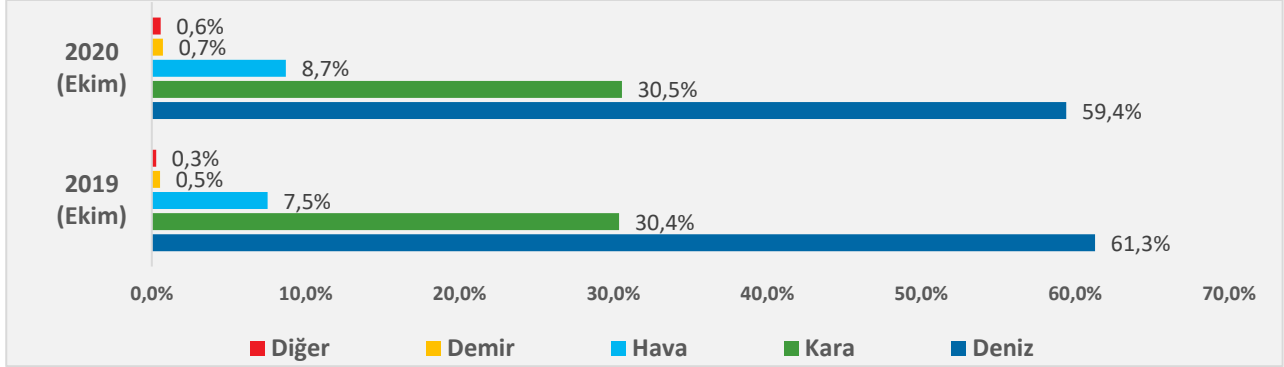
GTS'ye göre 2020 yılı Ekim ayında dış ticarete en çok kullanılan taşıma şekli Deniz Yolu taşımacılığı olmuştur.

2020 yılı Ekim ayında gerçekleştirilen ihracatın taşıma şekillerine bakıldığında en çok ihracat "Deniz Yolu" (10 milyar 302 milyon dolar) ile yapılırken, bu taşıma şeklini sırasıyla "Kara Yolu" (5 milyar 295 milyon dolar) ve "Hava Yolu" ulaşımı (1 milyar 509 milyon dolar) izlemektedir.

T.C. TİCARET BAKANLIĞI 2020 YILI EKİM AYI VERİ BÜLTENİ

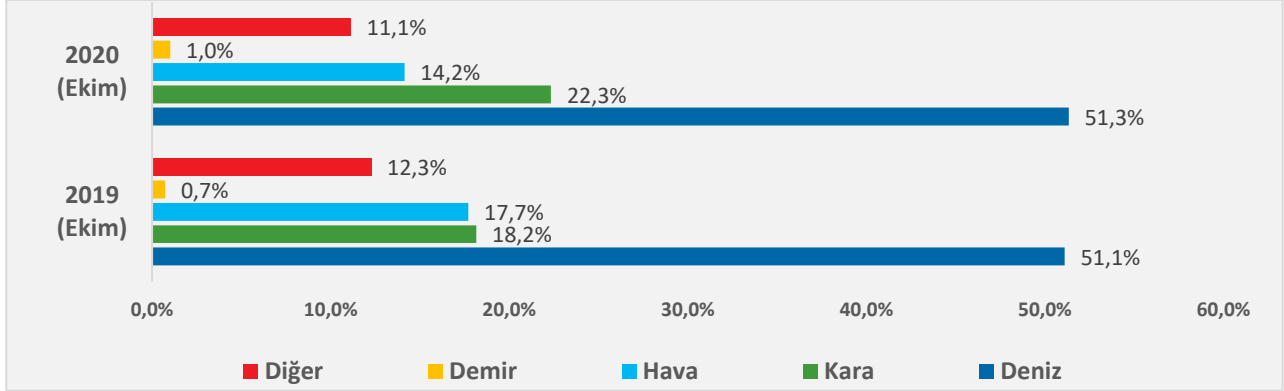
Grafik 4: Taşıma Şekillerine Göre İhracat (%) (GTS)

Not: Diğer taşıma şekli, kendinden hareketli araçlar, boru hattı ve postayla göndermeyi de içermektedir.

GTS'ye göre 2020 yılı Ekim ayında gerçekleştirilen ithalatın taşıma şekillerine bakıldığında ise, en çok ithalat "Deniz Yolu" (10 milyar 129 milyon dolar) ile yapılırken, bu taşıma şeklini sırasıyla "Kara Yolu" ulaşımı (4 milyar 408 milyon dolar) ve "Hava Yolu" (2 milyar 792 milyon dolar) izlemektedir.

Grafik 5: Taşıma Şekillerine Göre İthalat (%) (GTS)

Not: Diğer taşıma şekli, kendinden hareketli araçlar, boru hattı ve postayla göndermeyi de içermektedir.

I.I.F. GTS Kapsamında Ödeme Şekillerine Göre İhracat ve İthalat

2020 yılı Ekim ayında ihracatta tercih edilen ödeme şekillerine bakıldığında; en çok ihracat "Mal Mukabili Ödeme" (11 milyar 488 milyon dolar) ile yapılırken, bu ödeme şeklini "Peşin Ödeme" (2 milyar 171 milyon dolar) ve "Vesaik Mukabili Ödeme" (1 milyar 992 milyon dolar) takip etmiştir.

T.C. TİCARET BAKANLIĞI 2020 YILI EKİM AYI VERİ BÜLTENİ

Tablo 8: Ödeme Şekillerine Göre İhracat (Milyon Dolar) (GTS)

Ödeme Şekli (İhracat)	Ekim			Ocak-Ekim		
	2019	2020	Değişim (%)	2019	2020	Değişim (%)
Mal Mukabili Ödeme	10.670	11.488	7,67	99.118	90.294	-8,90
Peşin Ödeme	2.211	2.171	-1,80	18.503	19.252	4,05
Vesaik Mukabili Ödeme	2.050	1.992	-2,83	17.466	14.591	-16,46
Vadeli Akreditif	208	218	4,96	2.005	1.946	-2,93
Bedelsiz	143	133	-6,89	1.601	1.261	-21,27
Akreditif	924	668	-27,73	9.300	6.765	-27,25
Diğer*	204	663	224,13	1.121	1.579	40,88
TOPLAM	16.411	17.333	5,62	149.203	135.658	-9,08

*"Diğer": Bağlı Muamele, Kabul Kredili Akreditif, Kabul Kredili Vesaik Mukabili, Kabul Kredili Mal Mukabili, Peşin Akreditif, Özel takas ve Özel Hesap ödeme şekillerini içermektedir.

2020 yılı Ekim ayında ithalatta tercih edilen ödeme şekillerine bakıldığında; en çok ithalat "Mal Mukabili Ödeme" (10 milyar 225 milyon dolar) ile yapılırken, bu ödeme şeklini "Peşin Ödeme" (5 milyar 403 milyon dolar) ve "Bedelsiz" (1 milyar 420 milyon dolar) takip etmiştir.

Tablo 9: Ödeme Şekillerine Göre İthalat (Milyon Dolar) (GTS)

Ödeme Şekli (İthalat)	Ekim			Ocak-Ekim		
	2019	2020	Değişim (%)	2019	2020	Değişim (%)
Mal Mukabili Ödeme	11.359	10.225	-9,99	106.406	103.571	-2,66
Peşin Ödeme	3.806	5.403	41,96	34.779	42.163	21,23
Vesaik Mukabili Ödeme	507	458	-9,82	5.053	4.774	-5,53
Vadeli Akreditif	1.026	838	-18,35	10.836	8.249	-23,87
Bedelsiz	915	1.420	55,14	9.126	10.422	14,19
Akreditif	284	407	43,46	3.755	3.937	4,84
Diğer*	279	979	251,15	2.106	2.800	32,95
TOPLAM	18.176	19.729	8,54	172.062	175.915	2,24

*"Diğer": Bağlı Muamele, Kabul Kredili Akreditif, Kabul Kredili Vesaik Mukabili, Kabul Kredili Mal Mukabili, Peşin Akreditif, Özel takas ve Özel Hesap ödeme şekillerini içermektedir.

T.C. TİCARET BAKANLIĞI 2020 YILI EKİM AYI VERİ BÜLTENİ

I.II.A. ÖTS Kapsamında Genel İhracat ve İthalat

Ekim ayında ihracat bir önceki yılın aynı ayına göre % 5,17 oranında, ithalat ise % 7,29 oranında artmıştır.

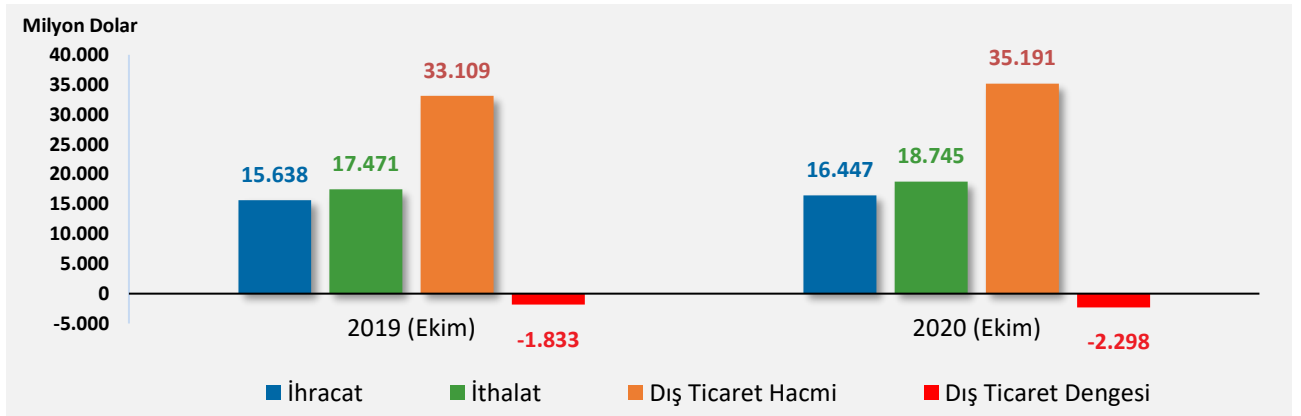
2020 yılı Ekim ayında geçen yılın aynı ayına göre;

- ihracat, % 5,17 artarak 16 milyar 447 milyon dolar,
- ithalat, % 7,29 artarak 18 milyar 745 milyon dolar,
- Dış ticaret hacmi, % 6,29 artarak 35 milyar 191 milyon dolar seviyesine yükselirken,
- ihracatın ithalatı karşılama oranı % 87,74 olmuştur.

Tablo 10: ÖTS'ye Göre Dış Ticaret Verileri (Milyon Dolar)

Dış Ticaret	Ekim			Ocak-Ekim		
	2019	2020	Değişim (%)	2019	2020	Değişim (%)
İhracat	15.638	16.447	5,17	141.352	128.395	-9,17
İthalat	17.471	18.745	7,29	165.949	168.553	1,57
Dış Ticaret Hacmi	33.109	35.191	6,29	307.301	296.948	-3,37
Dış Ticaret Dengesi	-1.833	-2.298	25,37	-24.597	-40.158	63,26
İhr./ İth. Karşılama Oranı (%)	89,5	87,7		85,2	76,2	

Grafik 6: Aylara Göre Dış Ticaret Verileri

I.II.B. ÖTS Kapsamında Geniş Ekonomik Grupların (GEG) Sınıflamasına Göre İhracat ve İthalat

En fazla ihracat "Ham madde (Ara mallar)" grubundan yapılmıştır.

2020 yılı Ekim ayında Geniş Ekonomik Grupların sınıflamasına göre ihracat incelendiğinde; en çok ihracat "Ham madde (Ara mallar)" (7 milyar 411 milyon dolar) grubunda yapılırken, bu grubu sırasıyla "Tüketim

T.C. TİCARET BAKANLIĞI 2020 YILI EKİM AYI VERİ BÜLTENİ

malları” (7 milyar 1 milyon dolar) ve “Yatırım (Sermaye) malları” (1 milyar 912 milyon dolar) grupları takip etmiştir.

Tablo 11: GEG Sınıflamasına Göre İhracat (Milyon Dolar) (ÖTS)

Sıra No	Sektör adı	Ekim			Ocak-Ekim		
		2019	2020	Değişim (%)	2019	2020	Değişim (%)
1	Yatırım (Sermaye) malları	1.698	1.912	12,59	16.834	14.534	-13,66
2	Ham madde (Ara mallar)	7.106	7.411	4,29	66.933	60.729	-9,27
3	Tüketim malları	6.714	7.001	4,28	56.716	52.228	-7,91
	Diğer	120	123	2,39	868	904	4,10
	Toplam	15.638	16.447	5,17	141.352	128.395	-9,17

En fazla ithalat “Ham madde (Ara mallar)” grubundan yapılmıştır.

2020 yılı Ekim ayında Geniş Ekonomik Grupların sınıflamasına göre ithalat incelendiğinde; en çok ithalat “Ham madde (Ara mallar)” (13 milyar 10 milyon dolar) grubunda yapılırken, bu grubu sırasıyla “Yatırım (Sermaye) malları” (3 milyar 516 milyon dolar) ve “Tüketim malları” (2 milyar 199 milyon dolar) grupları takip etmiştir.

Tablo 12: GEG Sınıflamasına Göre İthalat (Milyon Dolar) (ÖTS)

Sıra No	Sektör adı	Ekim			Ocak-Ekim		
		2019	2020	Değişim (%)	2019	2020	Değişim (%)
1	Yatırım (Sermaye) malları	2.218	3.516	58,55	20.736	24.540	18,35
2	Ham madde (Ara mallar)	13.491	13.010	-3,56	129.856	126.527	-2,56
3	Tüketim malları	1.712	2.199	28,44	14.896	17.011	14,20
	Diğer	50	19	-62,30	462	475	2,73
	Toplam	17.471	18.745	7,29	165.949	168.553	1,57

T.C. TİCARET BAKANLIĞI 2020 YILI EKİM AYI VERİ BÜLTENİ

I.II.C. ÖTS Kapsamında Fasıllara Göre İhracat ve İthalat

ÖTS'ye göre en fazla ihracat yapılan fasıl "Motorlu Kara Taşıtları" olmuştur.

2020 yılı Ekim ayında en çok ihraç edilen "Motorlu kara taşıtları, traktörler, bisikletler, motosikletler, diğer kara taşıtları" faslını (2 milyar 479 milyon dolar), "Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler" (1 milyar 581 milyon dolar) ve "Örme giyim eşyası ve aksesuarı" (970 milyon dolar) ihracatı takip etmiştir. Fasıllar düzeyinde en büyük 5 ihracat kalemi aşağıdaki tabloda görülmektedir.

Tablo 13: Fasil Verilerine Göre İhracat (Milyon Dolar) (ÖTS)

Sıra No	Fasil Açıklaması	Ekim		Ocak-Ekim	
		2019	2020	2019	2020
1	Motorlu kara taşıtları, traktörler, bisikletler, motosikletler, diğer kara taşıtları	2.414	2.479	21.566	16.678
2	Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler	1.492	1.581	13.584	12.469
3	Örme giyim eşyası ve aksesuarı	836	970	7.562	6.649
4	Kıymetli taşlar, kıymetli metaller, inciler, taklit mücevherci eşyası, metal paralar	509	914	5.969	5.311
5	Elektrikli makina ve cihazlar, televizyon görüntü-ses kaydetme-verme cihazları	821	845	7.053	6.578
	Diğer	9.566	9.658	85.618	80.710
Toplam		15.638	16.447	141.352	128.395

ÖTS'ye göre en fazla ithalat yapılan fasıl "Kazanlar ve Makinalar" olmuştur.

2020 yılı Ekim ayında en çok ithal edilen "Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler" faslını (2 milyar 331 milyon dolar), "Mineral yakıtlar, mineral yağlar ve bunların damıtılmasından elde edilen ürünler" (2 milyar 138 milyon dolar) ve "Motorlu kara taşıtları, traktörler, bisikletler, motosikletler, diğer kara taşıtları" (1 milyar 841 milyon dolar) ithalatı takip etmiştir. Fasıllar düzeyinde en büyük 5 ithalat kalemi aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 14: Fasil Verilerine Göre İthalat (Milyon Dolar) (ÖTS)

Sıra No	Fasil Açıklaması	Ekim		Ocak-Ekim	
		2019	2020	2019	2020
1	Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler	1.932	2.331	17.503	18.877
2	Mineral yakıtlar, mineral yağlar ve bunların damıtılmasından elde edilen ürünler	3.207	2.138	34.159	22.571
3	Motorlu kara taşıtları, traktörler, bisikletler, motosikletler, diğer kara taşıtları	1.010	1.841	7.491	10.995
4	Kıymetli taşlar, kıymetli metaller, inciler, taklit mücevherci eşyası, metal paralar	1.625	1.679	10.049	20.885
5	Elektrikli makina ve cihazlar, televizyon görüntü-ses kaydetme-verme cihazları	1.417	1.657	12.105	13.093
	Diğer	8.279	9.099	84.643	82.132
Toplam		17.471	18.745	165.949	168.553

T.C. TİCARET BAKANLIĞI 2020 YILI EKİM AYI VERİ BÜLTENİ

I.II.D. ÖTS Kapsamında Ülkelere Göre İhracat ve İthalat

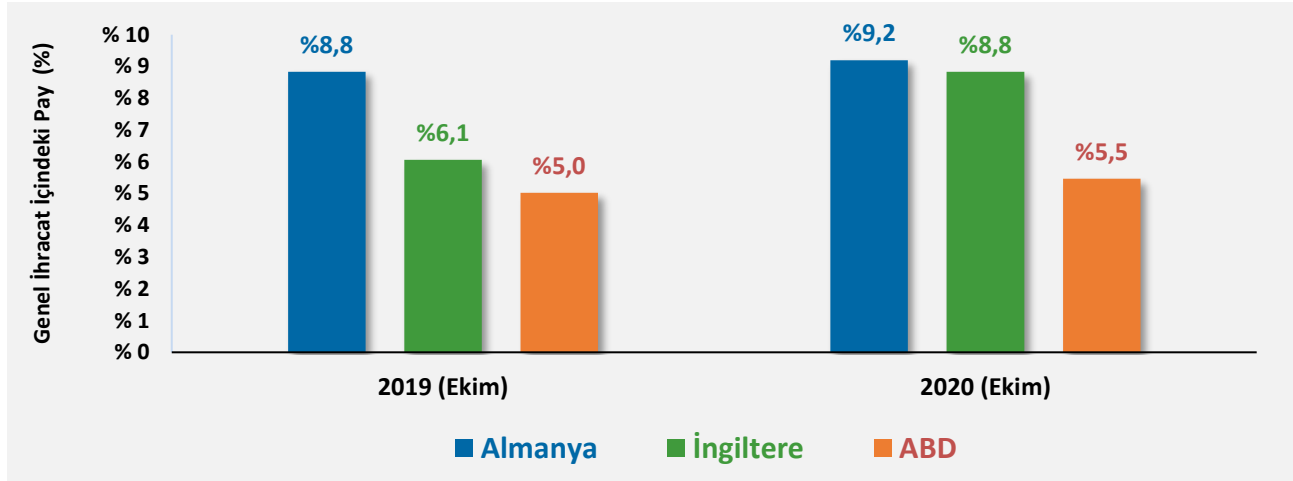
ÖTS'ye göre en fazla ihracat yapılan ülkeler sırasıyla Almanya, İngiltere ve ABD olmuştur.

2020 yılı Ekim ayında en fazla ihracat yapılan ülke Almanya (1 milyar 512 milyon dolar) olurken, bu ülkeyi sırasıyla İngiltere (1 milyar 452 milyon dolar) ve ABD (900 milyon dolar) izlemektedir.

Tablo 15: Ülkelere Göre İhracat (Milyon Dolar) (ÖTS)

Sıra No	Ülke Adı	Ekim			Ocak-Ekim		
		2019	2020	Değişim (%)	2019	2020	Değişim (%)
1	Almanya	1.381	1.512	9,49	12.830	11.989	-6,56
2	İngiltere	948	1.452	53,26	9.100	8.765	-3,68
3	ABD	785	900	14,59	6.727	7.400	10,01
4	Irak	873	860	-1,50	7.172	6.344	-11,55
5	İtalya	941	846	-10,08	7.745	6.084	-21,45
	Diğer	10.711	10.877	1,55	97.778	87.814	-10,19
	Toplam	15.638	16.447	5,17	141.352	128.395	-9,17

Grafik 7: İhracatta İlk 3 Ülkenin Genel İçindeki Payları (ÖTS)

ÖTS'ye göre en fazla ithalat yapılan ülkeler sırasıyla Almanya, Çin ve Rusya Federasyonu olmuştur.

2020 yılı Ekim ayında en fazla ithalat yapılan ülke Almanya (2 milyar 165 milyon dolar) olurken, bu ülkeyi sırasıyla Çin (1 milyar 885 milyon dolar) ve Rusya Federasyonu (1 milyar 308 milyon dolar) izlemektedir.

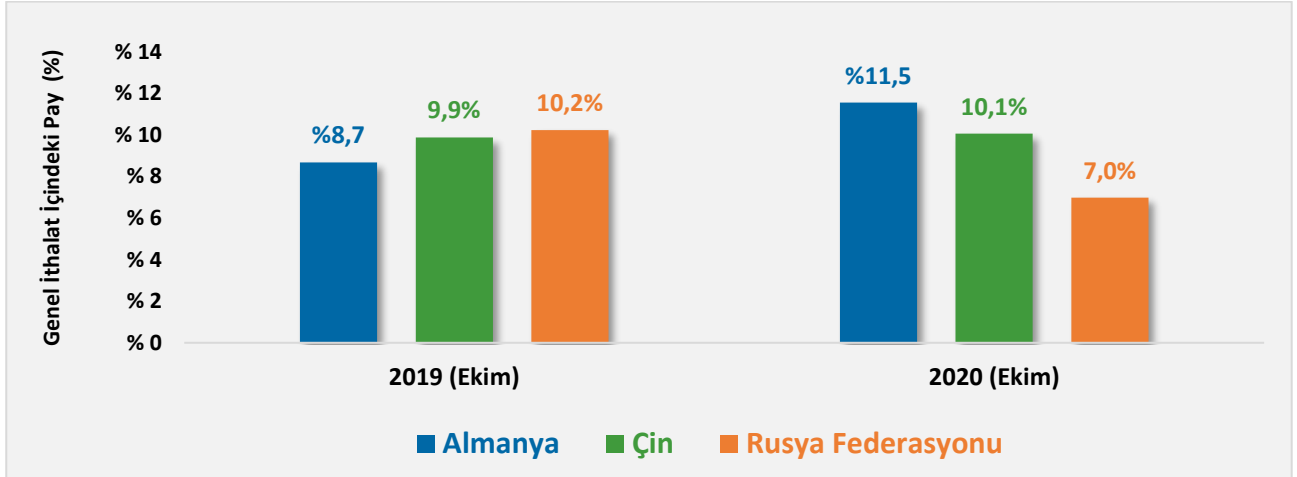

T.C. TİCARET BAKANLIĞI 2020 YILI EKİM AYI VERİ BÜLTENİ

Tablo 16: Ülkelere Göre İthalat (Milyon Dolar) (ÖTS)

Sıra No	Ülke Adı	Ekim			Ocak-Ekim		
		2019	2020	Değişim (%)	2019	2020	Değişim (%)
1	Almanya	1.515	2.165	42,92	14.479	16.156	11,58
2	Çin	1.726	1.885	9,23	14.942	17.518	17,24
3	Rusya Federasyonu	1.787	1.308	-26,80	18.305	13.560	-25,93
4	ABD	976	1.033	5,87	9.468	9.271	-2,08
5	Fransa	573	1.030	79,56	5.073	5.282	4,11
	Diğer	10.894	11.324	3,94	103.683	106.767	2,97
	Toplam	17.471	18.745	7,29	165.949	168.553	1,57

Grafik 8: İthalatta İlk 3 Ülkenin Genel İçindeki Payları (ÖTS)

I.II.E. ÖTS Kapsamında Taşıma Şekillerine Göre İhracat ve İthalat

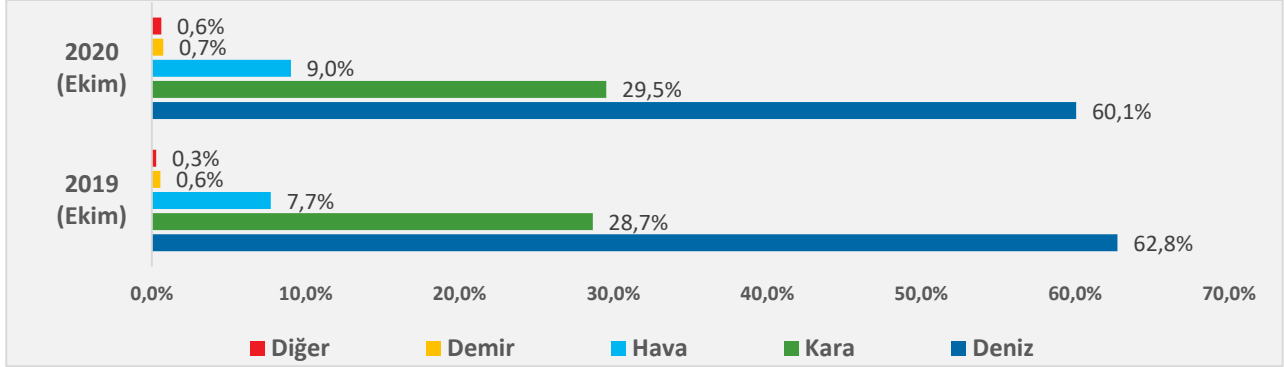
ÖTS'ye göre 2020 yılı Ekim ayında dış ticarete en çok kullanılan taşıma şekli Deniz Yolu taşımacılığı olmuştur.

2020 yılı Ekim ayında gerçekleştirilen ihracatın taşıma şekillerine bakıldığında en çok ihracat "Deniz Yolu" (9 milyar 880 milyon dolar) ile yapılırken, bu taşıma şeklini sırasıyla "Kara Yolu" (4 milyar 858 milyon dolar) ve "Hava Yolu" ulaşımı (1 milyar 486 milyon dolar) izlemektedir.

T.C. TİCARET BAKANLIĞI 2020 YILI EKİM AYI VERİ BÜLTENİ

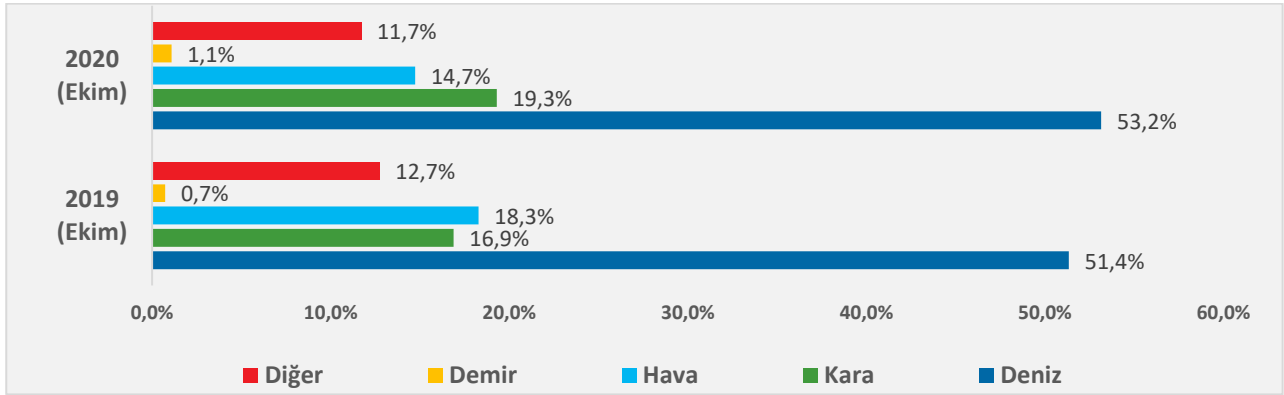
Grafik 9: Taşıma Şekillerine Göre İhracat (%) (ÖTS)

Not: Diğer taşıma şekli, kendinden hareketli araçlar, boru hattı ve postayla göndermeyi de içermektedir.

ÖTS'ye göre 2020 yılı Ekim ayında gerçekleştirilen ithalatın taşıma şekillerine bakıldığında ise, en çok ithalat "Deniz Yolu" (9 milyar 965 milyon dolar) ile yapılırken, bu taşıma şeklini sırasıyla "Kara Yolu" ulaşımı (3 milyar 619 milyon dolar) ve "Hava Yolu" (2 milyar 762 milyon dolar) izlemektedir.

Grafik 10: Taşıma Şekillerine Göre İthalat (%) (ÖTS)

Not: Diğer taşıma şekli, kendinden hareketli araçlar, boru hattı ve postayla göndermeyi de içermektedir.

I.II.F. ÖTS Kapsamında Ödeme Şekillerine Göre İhracat ve İthalat

2020 yılı Ekim ayında ihracatta tercih edilen ödeme şekillerine bakıldığında; en çok ihracat "Mal Mukabili Ödeme" (11 milyar 258 milyon dolar) ile yapılırken, bu ödeme şeklini "Peşin Ödeme" (2 milyar 173 milyon dolar) ve "Vesaik Mukabili Ödeme" (1 milyar 979 milyon dolar) takip etmiştir.

T.C. TİCARET BAKANLIĞI 2020 YILI EKİM AYI VERİ BÜLTENİ

Tablo 17: Ödeme Şekillerine Göre İhracat (Milyon Dolar) (ÖTS)

Ödeme Şekli	Ekim			Ocak-Ekim		
	2019	2020	Değişim (%)	2019	2020	Değişim (%)
Mal Mukabili Ödeme	10.192	11.258	10,46	93.589	85.243	-8,92
Peşin Ödeme	2.149	2.173	1,08	17.848	18.801	5,34
Vesaik Mukabili Ödeme	2.022	1.979	-2,13	17.165	14.323	-16,56
Vadeli Akreditif	202	215	6,36	1.967	1.938	-1,47
Bedelsiz	131	131	0,00	1.337	1.165	-12,92
Akreditif	921	669	-27,35	9.260	6.740	-27,22
Diğer*	21	22	5,94	186	187	0,56
TOPLAM	15.638	16.447	5,17	141.352	128.395	-9,17

*"Diğer": Bağlı Muamele, Kabul Kredili Akreditif, Kabul Kredili Vesaik Mukabili, Kabul Kredili Mal Mukabili, Peşin Akreditif, Özel takas ve Özel Hesap ödeme şekillerini içermektedir.

2020 yılı Ekim ayında ithalatta tercih edilen ödeme şekillerine bakıldığında; en çok ithalat "Mal Mukabili Ödeme" (8 milyar 292 milyon dolar) ile yapılırken, bu ödeme şeklini "Peşin Ödeme" (7 milyar 171 milyon dolar) ve "Bedelsiz" (1 milyar 299 milyon dolar) takip etmiştir.

Tablo 18: Ödeme Şekillerine Göre İthalat (Milyon Dolar) (ÖTS)

Ödeme Şekli	Ekim			Ocak-Ekim		
	2019	2020	Değişim (%)	2019	2020	Değişim (%)
Mal Mukabili Ödeme	9.329	8.292	-11,12	87.439	82.863	-5,23
Peşin Ödeme	5.217	7.171	37,45	47.394	56.700	19,63
Vesaik Mukabili Ödeme	537	501	-6,79	5.672	5.028	-11,36
Vadeli Akreditif	1.059	878	-17,04	11.129	8.570	-22,99
Bedelsiz	796	1.299	63,13	7.951	9.433	18,65
Akreditif	319	452	41,63	4.558	4.371	-4,09
Diğer*	213	151	-28,96	1.806	1.588	-12,09
TOPLAM	17.471	18.745	7,29	165.949	168.553	1,57

*"Diğer": Bağlı Muamele, Kabul Kredili Akreditif, Kabul Kredili Vesaik Mukabili, Kabul Kredili Mal Mukabili, Peşin Akreditif, Özel takas ve Özel Hesap ödeme şekillerini içermektedir.

T.C. TİCARET BAKANLIĞI 2020 YILI EKİM AYI VERİ BÜLTENİ

I.II.G. ÖTS Kapsamında TL ile Beyan Edilen İhracat ve İthalat

Tablo 19: TL ile Yapılan Dış Ticaret

Yıl	Beyanname Türü	Kıymet (Milyon TL)	Ülke Sayısı	Firma Sayısı
2019 (Ekim)	İhracat	5.937.387.337	179	7.213
	İthalat	6.278.606.000	110	1.063
2020 (Ekim)	İhracat	5.714.549.127	175	7.076
	İthalat	9.932.980.729	104	1.017
Değişim (%)	İhracat	-3,75	-2,23	-1,90
	İthalat	58,20	-5,45	-4,33

2020 yılı Ekim ayında Türk Lirası ile yapmış olduğumuz dış ticaretin toplamı 15 milyar 648 milyon TL olarak gerçekleşmiş olup, bunun 5 milyar 715 milyon TL'lik kısmı ihracat, 9 milyar 933 milyon TL'lik kısmı ithalat olmuştur.

2020 yılı Ekim ayında milli paramızla ihracat işlemlerini gerçekleştirdiğimiz ülke sayısı 175, aynı dönemde milli paramızla ihracat yapan firma sayısı 7.076 olmuştur. 2020 yılı Ekim ayında milli paramızla ithalat işlemlerini gerçekleştirdiğimiz ülke sayısı ise 104, aynı dönemde milli paramızla ithalat yapan firma sayısı 1.017 olarak gerçekleşmiştir.

II. GÜMRÜK VERGİLERİNE İLİŞKİN VERİLER

2020 yılı Ekim ayında 21,0 Milyar TL vergi Gümrük İdarelerince tahsil edildi.

Gümrük İdareleri tarafından 2020 yılı Eylül ayında 19 milyar 720 milyon TL, 2020 yılı Ekim ayında 21 milyar 5 milyon TL vergi tahsil edilmiştir. 2020 yılı Ocak-Eylül döneminde ülkemiz vergi gelirleri toplamı 578 milyar 729 milyon TL olup, Gümrük İdarelerince tahsil edilen vergilerin toplam vergi gelirleri içerisindeki payı % 22,94 olarak gerçekleşmiştir. **2020 yılının ilk 10 ayında ise Gümrük İdarelerince tahsil edilen vergiler toplamı ise 153 milyar 776 milyon TL olarak gerçekleşmiştir.**

T.C. TİCARET BAKANLIĞI 2020 YILI EKİM AYI VERİ BÜLTENİ

III. ŞİRKET VERİLERİ

Tablo 20: Türlerine Göre Aktif Firma Sayıları

Türü	Aktif Firma
Limited Şirket	900.548
Ticari İşletme	684.062
Şube	211.560
Anonim Şirket	149.302
Kooperatif	31.658
Kollektif Şirket	11.325
Komandit Şirket	2.012
Donatma İştiraki	-
Toplam	1.990.467

2020 yılı Eylül ayında toplam aktif firma sayısı 1.980.073 iken, Ekim ayında 10.394 adet artarak 1.990.467 olmuştur.

IV. HAL KAYIT SİSTEMİ VERİLERİ

Tablo 21: Hal Kayıt Sistemi Verileri

Dönem	Ekim		
	2019	2020	Değişim (%)
Hal Kayıt Sistemine Kayıtlı Kişi Sayısı	52.717	56.426	7,04
Bildirim Sayısı	14.721.918	16.656.755	13,14

2020 yılı Ekim ayında Hal Kayıt Sistemine kayıtlı kişi sayısı 56.426, bildirim sayısı ise 16.656.755 'tir. Bu dönemde, bir önceki yılın aynı ayına göre Hal Kayıt Sistemine kayıtlı kişi sayısında %7,04'lük artış, bildirim sayısında da % 13,14'lük bir artış olmuştur.

T.C. TİCARET BAKANLIĞI 2020 YILI EKİM AYI VERİ BÜLTENİ

V. ESNAF, SANATKÂRLAR VE KOOPERATİFÇİLİK VERİLERİ

Tablo 22: Esnaf ve Sanatkâr Sayıları

Esnaf ve Sanatkarlar	Sayı
Kadın	335.795
Erkek	1.640.226
Toplam	1.976.021
Esnaf ve Sanatkâr İşyeri Sayısı	2.130.675

2020 yılı Ekim ayında esnaf ve sanatkâr sayısı 1.976.021 iken, toplam işyeri sayısı ise 2.130.675 olmuştur.

Tablo 23: Kooperatif ve Ortak Sayıları

Dönem	Ekim		
	2019	2020	Değişim (%)
Kooperatif Sayısı	12.204	12.752	4,49
Ortak Sayısı	1.565.598	1.572.961	0,47

2020 yılı Ekim ayında Türkiye genelinde kooperatif sayısı, bir önceki yılın aynı dönemine göre %4,49 artarak 12.752'ye ulaşmıştır. Aynı dönemde kooperatiflerin ortak sayısı ise 1.572.961 olmuştur.

T.C. TİCARET BAKANLIĞI 2020 YILI EKİM AYI VERİ BÜLTENİ

YASAL UYARI

Bültende yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir kişi, kurum veya kuruluşa herhangi bir taahhüt içermemekte olup, sadece bilgi amaçlıdır. Bültende yer alan bilgiler, kaynak gösterilmek suretiyle yayımlanabilir; ancak bu bilgiler ticari amaçlarla kullanılamaz. Bültendeki bilgilerin telif ve diğer her türlü hakkı Ticaret Bakanlığı'na aittir.

Ticaret Bakanlığı, Bültende yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda hiçbir taahhüt ve sorumluluk kabul etmez. Bültendeki bilgilerin yanlış veya eksik kullanımı veya yorumlanması sonucunda Ticaret Bakanlığı'na hiçbir kusur veya sorumluluk yüklenemez. Tabloda yer alan rakamlar yuvarlamadan dolayı toplamı vermeyebilir.

Ticaret Bakanlığı, Bültende yer alan bütün bilgileri ve tasarımı önceden bildirimde bulunmaksızın değiştirebilir veya Bültenden kaldırabilir.